

paa dem og ikke komme i Statskassen. Man veed ikke ret, at de eksistere, uden naar de engang imellem ved en eller anden Leilighed bulke frem, naar der fremkalbes Besværinger. Man skal derfor, troer jeg, vogte sig for ved Gjennemførelsen af denne Institution at lægge hvedligere Byrder paa disse Fonds, hvor Størelsen saa at sige forsvinder. Det er blot disse Bemærkninger, jeg har villet gjøre, og jeg skal ikke trætte Thinget længere ved denne Behandling af Sagen.

Hersleb: I det jeg ganske slutter mig til den særdeles Anerkjendelse, der er ydet Justitsministeren her i Thinget, fordi han har forelagt nærværende Lovudkast, være det mig tilladt dertil at klynke nogle saa Bemærkninger, navnlig til det Afsnit, som angaaer Forundersøgelsen. Jeg ønsker navnlig at omtale den Anklagedes Stilling efter Lovudkastet, hvorefter han vel undergives en Afhøring, men ikke er pligtig at svare paa de Spørgsmaal, som forelægges ham, og det endog saa skal tilkjendegives ham, at hvis han ikke vil svare, behøver han det ikke. Det er en Sag, som det allerede er bemærket af Andre, af ganske overordentlig Vigtighed, og naar jeg ønsker at udtale mig derover, vil det findes naturligt ifølge min Stilling som Underdommer. Jeg maa da erklære, at jeg ikke finder Lovudkastets Bestemmelser i saa Henseende tilfredsstillende, og at ligesom jeg mener, at det bør være en Pligt for den Sigtede at svare paa de Spørgsmaal, der forelægges ham, naar de angaae Omstændigheder, som maae antages at være ham personlig bekjendte, saaledes mener jeg, at man ikke derved staaer i Fare for at komme over paa den inkvisitoriske Fremgangsmaade. Hvad der er Særkjendet ved den inkvisitoriske Fremgangsmaade, er, at den gaaer ud paa at fremkalde den Sigtedes Tilstaaelse, og det Mislige ved den er, at man kræver den Sigtedes Ret, naar han, uagtet de Omstændigheder, der fremkalde Mistanke imod ham, er uskyldig. Men Forundersøgelsen i den nye Rettergang vil ikke gaae ud paa at fremkalde den Sigtedes Tilstaaelse; den vil kun gaae ud paa at tilveiebringe alle de Data, som tale for eller imod den Sigtede, saa der ikke kan være Tale om,

at man gaaer den Sigtede for nær ved at fordre, at han skal svare paa de Spørgsmaal, der forelægges ham. Det er heller ikke fra denne Side, at Lovudkastets Betænkelse er kommen; den hidrører fra Frygt for, at Afhøringen, uagtet Lovens Forbud derimod, skal af Forhørsdommeren antage en inkvisitorisk Charakter. Det er min bestemte Mening, at denne Frygt er ugrundet, ikke blot fordi der ikke er noget Tillokkende for Forhørsdommeren i at bruge den inkvisitoriske Fremgangsmaade, men der tværtimod er noget Uhyggeligt i at skulle, som hidtil har været Tilfældet, bruge sin Kløgt og Skarpsindighed for at fremkalde Tilstaaelser, ligesom det ogsaa maa forudsættes, at Forhørsdommeren vil lade sig det være inagtpaaliggende at følge Lovens Bud. I ethvert Fald mener jeg, at der i den Offentlighed, hvormed Forundersøgelsen skal foretages, ligger en sikker Vorgen for, at Afhøringen ikke vil overstride de Grændser, der følge af dens Niemed, saaledes som dette Niemed er betegnet i Udcastet. Hvor naturligt er det ikke ogsaa, at den Sigtede skal være pligtig at besvare de Spørgsmaal, der forelægges ham, naar de angaae Omstændigheder, der maae være ham personlig bekjendte? Det ligger saa nær, at jeg troer, at Folk i Almindelighed ikke ville kunne forstaae, hvorfor den Sigtede skal være fritagen derfor; jeg troer, at Folk i Almindelighed, Kægsfolk navnlig, ville finde noget Kunstlet dertil, at de ville undre sig over en saadan Bestemmelse, saameget mere som den Maade, hvorpaa Forhør hidtil er blevet optaget, efter min Mening ikke giver Anledning til at gaae til en saadan Yderlighed. Tager man dernæst Hensyn til den Sigtede selv, saa troer jeg heller ikke, at han vil kunne forstaae det, og naar man siger til ham, at han ikke behøver at svare paa de Spørgsmaal, der forelægges ham, vil han let komme til den Slutning, at der overhovedet ikke paahviler ham nogen Forpligtelse til at følge Sandheden i sin Forklaring. Det er blevet bemærket, at man ved Juryninstitutionens Gjennemførelse kan stole paa Folkets sunde Sands og dets Retsbevidsthed, og det troer jeg ogsaa, men naar man gjør det, maa man vel vogte sig for i Loven at optage